

VERENIGING tot BEHOUD van het LINGELANDSCHAP

Postbus 224, 4140 AE LEERDAM

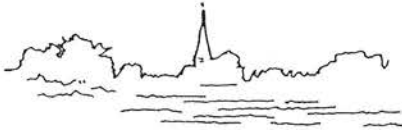
Port betaald
Geldermalsen

Lingeschouw

april 2001

Achtste jaargang, nr. 1

Drukwerk

VERENIGING tot BEHOUD van het LINGELANDSCHAP

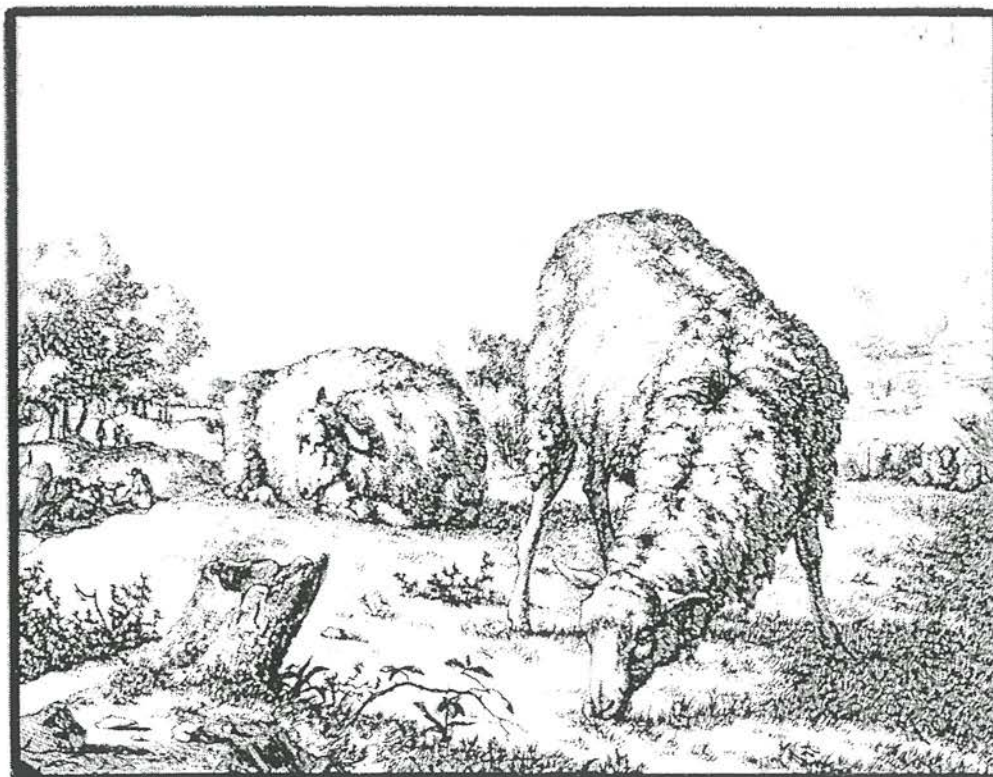
Inhoudsopgave

1. Van de voorzitter
2. Bestuursmutaties
3. Verslag Algemene Ledenvergadering van 13 mei 2000
4. 5e Nota Ruimtelijke Ordening
5. Helaas geen fruitbomen
6. Boerenerven
7. Over boerderij & erf
8. Toen de Lieve Linge nog lelijk kon doen
9. Oorlog aan de Linge
10. Leerdam revisited
11. Tuincentrum Brinkman te Heukelum
12. Tweede Brug bij Geldermalsen
13. De Vuilbult
14. Dijkhuisjes
15. Een 'stralend' landschap
16. Belvédèregebied Tieler- en Culemborgerwaard
17. Roek
18. Levenslang lid
19. Algemene informatie

1 Van de voorzitter

Het voorjaar staat weer voor de deur. De knoppen staan op springen. De vogels zijn druk in de weer, de lijster zingt hoog in de boom. U bent al op de fiets gesprongen of gaat dat binnenkort doen. Uw voorzitter heeft zijn eerste ronde al weer achter de rug. Een stevige wandeling door onze mooie Lingestreek ligt wellicht voor u, maar zeker voor de vele toeristen die het Lingelandschap bezoeken, in het verschiet. Dit alles maakt het ons weer eens duidelijk dat in onze streek heel veel moois en waardevols te behouden is. Onze vereniging blijft nodig om de bedreigingen van alles wat mooi is op te sporen, in kaart te brengen en vervolgens acties te ondernemen. Langs de A15 kunt u nu goed zien waarom onze vereniging de laatste 9 jaar zo actief is geweest met haar acties tegen de komst van de Betuweroute. Het landschap langs het gehele tracé van de A15 heeft een kaalslag ondergaan, bomen en struiken zijn gekapt, dijklivens worden opgespoten, en dat is allemaal nog maar het begin. We weten inmiddels dat er geen vervoerstechnische en economische redenen zijn die pleiten voor de aanleg van de Betuweroute. Het kabinet heeft toch doorgezet om vage, strategische redenen. Wellicht dat een parlementaire enquête nog eens recht zal doen, maar voor het Lingelandschap is het te laat.

Het lijkt wel eens dat we in het begin van deze nieuwe eeuw leven in een tijd van de afbraak. Waardevolle zaken die veelal in de loop der decennia of eeuwen door onze voorvaders zijn opgebouwd, worden anno 2001 in een handomdraai en zonder enige reflectie waar we mee bezig zijn, vernietigd of onherstelbaar beschadigd. Wat te denken van waardevolle landschappen, oude bomen, cultuurhistorische panden, natuur, rust, onze boerenstand, die reeds zijn verdwenen of op het punt staan te verdwijnen. Laten we niet vergeten dat ons Lingelandschap, met landbouw en natuur in goede harmonie, is gevormd door de handen van vele generaties van boeren.

In deze aflevering van de Lingeschouw stellen wij het onderwerp van de om zich heen grijpende afbraak van karakteristieke dijkhuizen, boerenwoningen en oude panden in de dorpskernen aan de orde. Als de afbraak en vervangende nieuwbouw zich in het huidige tempo voortzet is over 10 tot 15 jaar de helft van de karakteristieke woningen langs de Linge verdwenen. Hierdoor zouden de cultuurhistorische waarden van het Lingelandschap dramatisch afnemen en de beleving van het Lingelandschap ingrijpend veranderen.

Verder komen in deze Lingeschouw zaken aan de orde zoals de betekenis voor het Lingelandschap van de recent gepubliceerde 5de Nota Ruimtelijke Ordening en de nota Belvédère. En natuurlijk interessante artikelen: over boerderij en erf, over de historie van het Lingelandschap (in de Tachtigjarige oorlog en in de Tweede Wereldoorlog), en verder nog een aantal actualiteiten.

Wij wensen u veel leesplezier toe. U treft bij deze Lingeschouw de acceptgirokaart voor 2001 aan en een uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering van 10 mei in Fort Asperen. Wij hopen u in groten getale te mogen begroeten!

2 Bestuursmutaties

Op grond van artikel 8 lid 4 treedt per de komende Algemene Ledenvergadering af: Frans Kleipool. Dit bestuurslid stelt zich beschikbaar voor een nieuwe termijn.

De vereniging kan nog enkele actieve, regionale bestuursleden gebruiken, en wel in Leerdam, het oosten van de Lingestreek (Zoelen, Buren, Wadenoijen) en kernen zoals Beesd. Het Algemeen Bestuur, waarin de regionale vertegenwoordigers deelnemen, vergadert ongeveer vier keer per jaar. Wilt u actief betrokken zijn bij het beleid van de vereniging en de belangen van uw naaste omgeving daadkrachtig behartigen, dan kunt u zich aanmelden bij een van de bestuursleden.

3 Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 13 mei 2000

Omdat de Vereniging haar tienjarig bestaan vierde was ter gelegenheid van deze lustrumvergadering die plaatsvond op het Landgoed Mariënwaard te Beesd een aantal activiteiten georganiseerd voor en na de vergadering. De familie Van Verschuer, beheerders van het landgoed, ontving ons op een buitengewoon gastvrije wijze en zorgde dat ons tweede lustrum een groot succes werd.

Voorafgaande aan de vergadering was er voor de leden de mogelijkheid om aan een rondleiding over het landgoed deel te nemen. De grote deelname (71 personen), de gedreven en vakkundige uitleg en zeker niet in de laatste plaats het meer dan schitterende weer zorgden er gezamenlijk voor dat de geplande duur van drie kwartier werd verdubbeld.

Het bestuur hield een receptie voor vertegenwoordigers van genodigde instellingen en organisaties waarmede de vereniging contacten onderhoudt. Zo mochten vertegenwoordigers worden begroet van de Gemeente Geldermalsen, het Waterschap van de Linge en de Nederlandse Wandelsportbond.

De vergadering werd door de voorzitter geopend met een welkom aan de leden en een dankwoord aan de familie Van Verschuer.

Het zeer korte tijdsbestek noodzaakte de voorzitter de gang er flink in te zetten en te houden.

In de Lingeschouw waren opgenomen zowel het *verslag* van de Algemene Leden Vergadering van 1999 als het *verslag* van de secretaris. Het verslag van de ALV 1999 werd zonder wijziging door de vergadering vastgesteld, het verslag van de secretaris voor kennisgeving aangenomen. Ook toelichting op de *financiële verantwoording* nam de voorzitter voor zijn rekening. Er waren geen vragen over.

De *kascontrolecommissie*, bestaande uit Mr. Barendse en de heer Van de Haterd, had nog niet kunnen vergaderen. De kascommissie zal in haar oorspronkelijke samenstelling nog vergaderen en de Algemene Vergadering in 2001 alsnog van haar bevindingen op de hoogte stellen. De *nieuwe samenstelling* van de commissie is: mevrouw Haubrich en de heer Van de Haterd. De gepresenteerde *begroting 2000* werd door de vergadering ongewijzigd vastgesteld. Ook het voorstel om de *contributie 2001* te handhaven op het huidige niveau was slechts een hamerstuk.

Aftredend als bestuursleden waren: de dames Ellen Groot Koerkamp, Marie Louise Notten en Marjo van Rossum, de heren Gert Timmerman, Ferdie v.d.Berg, Jaap van Hasselt en Ewout van der Kuip. Herkiesbaar en *herkozen* zijn: de dames Groot Koerkamp en Van Rossum en de heren Timmerman en Van der Kuip. Hun herverkiezing werd met applaus van de vergadering bevestigd.

Omdat een aantal bestuursleden niet kon worden herkozen nodigde de voorzitter de ter vergadering aanwezigen uit om zich als bestuurslid aan te melden.

De voorzitter gaat vervolgens kort in op een paar actuele zaken als
Betuwelijn: geen goed besluit maar 't wordt niet gecorrigeerd.
Koornwaard: loopt al vanaf 1989, nog geen beslissing genomen, we blijven alert.
Bestemmingsplannen: bij diverse gemeenten actueel, in het algemeen wordt onze inbreng gewaardeerd.

Uit de vergadering komen de volgende *vragen en opmerkingen*:

Mevrouw Tielen: worden de Linge-uiterwaarden ook afgegraven?

Mevrouw Haubrich (Provincie/Landinrichtingscommissie) kan mededelen dat dit voornemen er niet is.

De heer van der Kuip zegt bij de Natuur- en Vogelwacht Vijfherenlanden een lezing te hebben bijgewoond over de problematiek van de bergingscapaciteit van de Linge en zegt toe te zullen proberen om deze lezing ook voor leden van onze vereniging te organiseren.

Mevrouw Moerman informeert of al bekend is waar de woning-uitbreidingslokatie van Beesd gepland is.

Daarover bestaat nog geen duidelijkheid.

De heer A. Kleyn attendeert op de veranderingen bij het Natuur- en Recreatieschap.

De privatisering is kennelijk de oorzaak dat zij hun doel voorbij schieten. Het realiseren van grote recreatieprojecten heeft een aanzuigende werking.

Voorzitter merkt op dat het schap zijn lidmaatschap van onze vereniging heeft opgezegd omdat de doelstellingen van beide (te) ver uit elkaar zijn gegroeid.

Eenzijds is het jammer een lid te moeten missen, anderzijds scheidt deze stellingname helderheid.

Door de commerciële(re) instelling is natuur dus ondergeschikt geworden aan recreatie.

Mevrouw Tielen vindt het jammer dat aan te leggen natuurgebieden niet toegankelijk worden gemaakt.

De heer van der Kuip legt uit dat Staatsbosbeheer in verband met een voortgaande “privatisering” al hun gebieden wel moeten openstellen maar dat er bepaalde stiltegebieden gesloten kunnen blijven.

De heer Oldenburger informeert wat er bij het Lingebos allemaal aan de gang is.

De heer Wennekes (verzorgt daar rondleidingen) kan vertellen dat het de bedoeling is dat er ter plekke bos komt van de Linge tot aan de A 15.

De heer Botter adviseert om frequent in dagbladen kleine advertenties te zetten waardoor de bekendheid van de vereniging zal toenemen.

Voorzitter zegt toe dit advies “mee te nemen”.

Op de vraag van de voorzitter aan de vergadering: “wat vinden jullie van de Lingeschouw” was het antwoord: “prima”.

Het volgende punt op de agenda was *Rondvraag*. Hiervan werd geen gebruik gemaakt.

Met een woord van dank aan de leden voor hun aanwezigheid en inbreng *sluit* de voorzitter de vergadering en nodigt hen gelijktijd uit voor het *buffet* dat al gereed stond.

De inmiddels ook al aanwezige band vrolijkt met zijn muziek de culinaire activiteiten op.

Na afloop van het buffet was er gelegenheid om nog gezellig wat na te tafelen of op de Zydeco muziek een dansje te wagen.

4 5e Nota Ruimtelijke Ordening

Zoals u waarschijnlijk uit de krant heeft vernomen is eind januari 2001 de ontwerpversie van de 5e nota ruimtelijke ordening uitgekomen. Deze nota geeft aan hoe de ruimtelijke inrichting van Nederland in de komende decennia ter hand wordt genomen. Op deze versie kan iedereen reageren. Pas in deel 4 en vele maanden later is sprake van een nota die een regeringsbeslissing vormt. Het gaat nu dus om de presentatie van het gedachtegoed. Pas na de vaststelling gaat dit over in beleid waaraan getoetst wordt.

Enkele algemene kenmerken van de nota

- Ze is ontwikkelingsgericht en gaat dus minder uit van behouden en beschermen.
- Ze gaat uit van zuinig grondgebruik en intensiveren van het grondgebruik. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruiken van de ruimte omhoog of ondergronds, duurzame oplossingen, het combineren van functies, bijvoorbeeld water, natuur, landbouw en recreatie of het transformeren van functies, ook in het landelijk gebied, bijvoorbeeld door functieverandering van bebouwing in het buitengebied goed te keuren, mits bijbehorende stallen worden gesloopt of natuur wordt gerealiseerd.
- Het streven naar ruimtelijke kwaliteit is een hoofditem. De zeven criteria voor ruimtelijke kwaliteit zijn ruimtelijke diversiteit, economische en maatschappelijke functionaliteit, culturele diversiteit, sociale rechtvaardigheid, duurzaamheid, aantrekkelijkheid en menselijke maat.
- Decentralisatie is een uitgangspunt, het rijk stelt randvoorwaarden op en de provincies stellen binnen deze randvoorwaarden visies op.

Ook het streven naar ruimtelijke contrasten is een vorm van ruimtelijke kwaliteit. Om dit te bewerkstelligen worden verschillende gebieden ingesteld.

- Rode contouren vormen de grens rondom bebouwde gebieden. De gemeente stelt de rode contouren voor, de provincie stelt deze vast.
- Groene contouren komen rondom te beschermen groene gebieden te liggen, zoals rond toekomstige en bestaande werelderfgoedgebieden, ecologische hoofdstructuren en gebieden onder de Vogel-of-Habitat-richtlijn. Het nee, tenzij-principe geldt hier voor activiteiten en zo ja, dan met inbegrip van compensatie maatregelen. Het nee, tenzij-principe geldt in ieder geval voor uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven, verblijfsrecreatie, attractieparken, infrastructuur, ontgrindingen en windmolencomplexen. In deel 3 van de 5e Nota zal worden afgewogen of nog andere gebieden worden toegevoegd (bosgebieden, Randstadgroenstructuur, Belvédèregebieden, etc). De gemeenten en de provincie trekken de groene contouren. Het rijk toetst de plannen op het programma en de ruimtelijke kwaliteit.
- Tussen de rode en groene contouren liggen de balansgebieden. Deze beslaan circa 50 tot 60% van Nederland. Hier geldt een gerichte landschapsstrategie met aandacht voor een gebiedsgerichte ontwikkeling. Voor deze gebieden dienen landschapsvisies te worden opgesteld, die onderdeel gaan uitmaken van de provinciale streekplannen. In het proces dient aandacht te zijn voor samenwerking tussen gemeenten en voor het ontwerp waarbij bestaande waarden als drager gelden voor nieuwe ontwikkelingen.
- Tot slot kan het rijk ook nationale landschappen aanwijzen en de provincie eventuele provinciale landschappen. Deze ontsijgen de contourenbenadering. Ze kunnen meerdere gebieden met rode en groene contouren omvatten. Hier geldt een investeringsgerichte benadering gericht op het beschermen en opknappen van waarden en landschapskarakteristieken en het verbeteren van de samenhang in de gebieden. Het rijk stelt grenzen vast en maakt hiervoor beleid (Groene Hart, Noord-Hollands middegebied en Hoeksche Waard). Voor het westelijk Rivierengebied, Heuvelland en de Zeeuwse delta bestaat het voornemen tot nationaal landschap. De Provincies kunnen aanvullend provinciale landschappen vaststellen.

Enkele sectorale uitgangspunten

- De ruimtedruk van de landbouw zal in de toekomst afnemen, de landschappelijke betekenis is al groot, maar zal nog toenemen, de grondgebonden landbouw zal zich herpositioneren en wordt meer vanuit de marktvaag gestuurd.
- Men overweegt een open ruimte heffing voor (nieuwe) bewoners in balansgebieden in te stellen met als doel lokaal groen in nabije stedelijke gebieden te verbeteren (soort rood voor groen regeling).
- Vergroten van het recreatief medegebruik van landbouw- en natuurgebieden.
- Water overvloeden en tekorten opvangen, het meest bij de bron.
- Het groen/blauwe netwerk is sturend voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Meebewegen met het water is een belangrijk uitgangspunt.
- Er komt meer aandacht voor de landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen, dit vergt echter ook ruimte.
- Mobiliteit mag, burgers kiezen en betalen ervoor, het rijk stelt randvoorwaarden.
- Op de randstad na geen nieuwe tracé's, wel ruimte voor verbreding.

Hoe zit het nu met het Lingegebied? Voor vier landsdelen is het beleid nader beschreven. Het Lingegebied valt onder het rivierengebied van landsdeel Oost. Uitgangspunt voor dit landsdeel is dat ze voorziet in de opvang van de groei van wonen en werken volgens een trendmatige verdeling over Nederland.

Belangrijk is een evenwicht tussen stedelijke functies en de kwaliteiten van het landelijk gebied, tussen rust en bedrijvigheid. In het rivierengebied staat veiligheid voorop en moet het water meer ruimte krijgen. De uiterwaarden krijgen een belangrijkere rol bij het benutten van de natuurlijke bergingscapaciteit. Door waterberging te combineren met natuurontwikkeling wordt tevens het natuurlijke en beeldbepalende open karakter van het rivierenlandschap versterkt. Daarnaast moet ruimte worden gevonden voor tijdelijke grote afvoeren in de toekomst. De wenselijkheid tot het aangeven van noodoverloopgebieden wordt na overleg met de regio gezien. De Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Tieler- en Culemborgerwaard worden gezien als gebieden met bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Het rijk neemt zich voor het westelijk deel van het rivierengebied, als uitloper van het Groene Hart, als nationaal landschap aan te wijzen. In dat geval kan het gebied profiteren van beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor het verhogen van de samenhang en de karakteristiek. De gebieden met een bescherming van groene contouren zullen vooral rondom de ecologische structuren van de grote rivieren liggen en in het westelijk deel langs de Lingeoevers. Daarnaast ligt de groene contour ook rond de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Mogelijk wordt de Tieler- en Culemborgerwaard later als belangrijk Belvédère gebied (gebied met cultuurhistorische waarden) aan de groene contour toegevoegd. In dat geval worden meer restricties aan nieuwe activiteiten gesteld dan wanneer ze worden aangewezen als balansgebieden.

Ellen Groot Koerkamp

5 Helaas geen fruitbomen

Wij hebben u reeds enkele malen bericht over het voornemen meer hoogstam fruitbomen aan te planten in het Lingegebied. Hiervoor hadden we de Oude Zuiderlingedijk tussen Heukelum en Asperen op het oog. De gemeente Lingewaal was positief over ons voorstel maar helaas konden we het Hoogheemraadschap niet in ons enthousiasme meekrijgen. Zij stellen dat de kruin en de taluds van de dijken niet beplant mogen worden. Hierdoor vervalt het idee van een doorgaand lint van fruitbomen aan weerszijden van de dijk tot enkele snippers waar dat mogelijk is. Het beeld wat ons voor ogen stond is daarmee vervallen. Helaas moeten we dus afzien van dit leuke voorstel. Weet u misschien een goede locatie, wilt u deze dan doorgeven aan het bestuur?

Ellen Groot Koerkamp

6 Boerenerven

Het Gelders Genootschap gaat in samenwerking met de Boerderijenstichting een onderzoek uitvoeren naar boerenerven in de provincie Gelderland. Dit onderzoek zal meerdere jaren lopen. Zij wil deze studie onder andere presenteren in 2005, het landelijke jaar van de boerderij. Wij hebben als vereniging contact gezocht met het Gelders Genootschap en aangegeven geïnteresseerd te zijn in samenwerking op het gebied van de inventarisatie. Wellicht woont u als één van onze leden op een karakteristiek Betuws erf of kent u oude erven in uw omgeving. Heeft u interessante informatie of bent u nader geïnteresseerd dan kunt u contact opnemen met ondergetekende. Wij zullen zeker in de loop van het onderzoek op dit onderwerp terugkomen en proberen de resultaten breeduit door de onderzoekers met onze vereniging te communiceren.

Ellen Groot Koerkamp

7 Over Boerderij & Erf

Het landschap in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden kenmerkt zich vooral door de vele aanwezige boerderijen. Zij vormen een deel van de lintbebouwing en bepalen het gezicht van de streek. Het voortbestaan van tal van authentieke boerderijen wordt bedreigd. De boerderijen raken hun oorspronkelijke functie kwijt of dreigen te verdwijnen. Daarom is de instelling Boerderij & Erf opgericht, die zich inzet voor behoud, herstel en ontwikkeling van de gezichts-bepalende boerderijen en andere streekeigen bebouwing, zoals dit voortvloeit uit het Landschapsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

Boerderij & Erf Alblasserwaard-Vijfheerenlanden bestaat uit een Stichting Boerderij & Erf, die fungeert als werkmaatschappij, en uit een Vereniging Boerderij & Erf. De leden van de vereniging zijn betrokken bij de organisatie en dragen de werkzaamheden en activiteiten een warm hart toe. De vereniging levert de menskracht voor de stichting en de werkgroepen.

Handboek

Voor realisatie van de doelstellingen zijn veel initiatieven genomen. Eén daarvan is een handboek. Dit boek, 'Van oud naar behoud' is geschreven om als wegwijzer te dienen voor iedereen die zich actief inzet voor het behoud van historische boerderijen, andere monumenten en karakteristieke gebouwen.

Dat kan zijn als:

- geïnteresseerd burger;
- lid van een monumentencommissie of de gemeenteraad;
- ambtenaar monumentenzorg of ruimtelijke ordening;
- (bestuurs)lid van een historische vereniging met een wakend oog voor de monumenten in de omgeving;
- eigenaar en/of bewoner van een boerderij, monument of een ander beeldbepalend pand;
- streekbewoner in het algemeen.

Inhoud

In dit boek zijn enkele restauraties beschreven die als voorbeeld en inspiratiebron kunnen dienen voor eigenaars met restauratieplannen. Verder wordt aangegeven op welke manier de rijksoverheid zich bezig houdt met cultuurhistorie en ruimtelijke ordening en hoe het beleid doorwerkt via provincie naar gemeente, van de meest ingewikkelde bouwcomplexen tot de uiterst simpele verbouwinkjes. Vervolgens wordt stilgestaan bij zowel de rijks-, provinciale als gemeentelijke monumenten en de beeldbepalende panden die we allemaal graag willen behouden maar die de steun en de bescherming van de overheid missen. Het gaat vooral over de vragen: Waarom is een monument een monument? Wat mag of kan wel en wat niet? Welke subsidiemogelijkheden zijn er? De in dit boek beschreven zaken blijven niet beperkt tot de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Ze zijn ontleend aan situaties in de gehele streek.

Omdat deze problematiek ook voor de gehele Lingestreek actueel is hebben wij vanuit Het Lingeland contact gezocht met Boerderij & Erf. Het leek ons een goed idee om daar waar belangen parallel lopen onze krachten te bundelen. Mochten zich situaties voordoen dat aan de Linge een karakteristiek gebouw dreigt te verdwijnen, wat eventueel met deskundig advies voorkomen kan worden, dan zullen wij ons tot Boerderij & Erf wenden voor overleg. Daarnaast is het natuurlijk zo dat u als leden het boek ook zelf kan bestellen voor tips en adviezen hoe historische waarden van huizen behouden kunnen blijven.

Het boek kost f 35,00 en kan worden afgehaald in museum De Koperen Knop, Hardinxveld-Giessendam. Bij afname boven de 10 exemplaren is een korting van 10%. Het kan ook worden toegestuurd bij overmaking van f 43,50 (inclusief verpakking en porto) naar rekening 3250.74.739 t.n.v. Boerderij & Erf te Hardinxveld-Giessendam. Belangrijke delen van bovenstaande tekst zijn gehaald uit brochures van Boerderij & Erf.

Flip van Straaten

8 Toen de Lieve Linge nog lelijk kon doen

Wellicht bent u één van de velen die de afgelopen weken een tochtje langs de Linge heeft gemaakt om te genieten van de bloeiende vruchtbomen, de opschietende rietkragen en luidkeelse roep van langsjagende grutto's. Mogelijk heeft u daarbij de prachtige noordelijke dijk genomen tussen Arkel en Leerdam; een stuk van de Linge dat weidser en wat statiger is dan de meer lieflijke en pittoreske streek rond Acquoy en Tricht.

Ergens in dit gedeelte, even voorbij de jachthaven van Arkel in de richting van Kedichem, maakt de dijk een wijde lus met buitendijks een groot wiel, het Kruithofwiel. Hier lag vroeger het gehucht Rietveld, en die lus in de dijk is het gevolg van een grote overstroming in de zestiende eeuw.

Herfst 1570 – de eerste jaren van de tachtigjarige oorlog, de moeilijkste jaren, de jaren vlak nadat de legers van Oranje waren verslagen, de jaren net voor de inname van Den Briel en de opstand der Hollandse en Zeeuwse steden – het zijn die hele bittere jaren waarin Alva de Nederlanden nog met absolute macht regeerde.

Die herfst viel er buitengewoon veel regen gevolgd door sneeuw; zeer veel sneeuw zelfs, zodat eind januari in de streek een pak van 1,5 meter werd gemeten. Daarna kwam plotseling de dooi met forse stijging van temperatuur, waardoor het water in alle rivieren snel steeg.

De dooi kwam met veel regen, en na een aantal dagen volgde ook nog een zware zuidwesterstorm. De Noordelijke Lingedijk ten oosten van Arkel lag op zand. Dit zand vormde deel van een oude stroomrug uit het Pleistoceen – een tijd waarin Rijn en Maas als woest stromende nog vlechtende rivieren in een tientallen kilometers brede strook steeds nieuwe geulen trokken tussen eilanden van zand en grind. En juist deze zandrug, waar de Lingedijk op rustte, bleek fataal. Want het zand was poreuzer dan de er omheen liggende klei, waardoor kwel ontstond aan de voet van de zwaarbelaste dijk. Het was de nacht van 11 op 12 februari. De wanhopige bevolking probeerde de kwel te stoppen met zandzakken en even leek dat te lukken, omdat, ondanks de hevige storm, het water wonderlijk genoeg een paar centimeter zakte. De reden hiervan, zo bleek later, was een doorbraak stroomopwaarts bij de Diefdijk, waar nu het grote wiel van Bassa achter Schoonrewoerd nog het restant van is.

De zandzakken konden de kwel niet stoppen en de dijk werd steeds verder ondermijnd. Ook de storm hield aan, waardoor het water later die nacht toch weer verder werd opgestuwd. Het onvermijdelijke gebeurde en de dijk begaf het.

Het werd een zeer grote overstroming, want door de hevige instroom zowel bij Arkel als bij Schoonrewoerd steeg het water in de Vijfheerenlanden snel en ook de Zouwedijk, die de grens vormde met de Alblasserwaard, brak die nacht door. Later die nacht liep de Alblasserwaard ook vol door een breuk in de Merwededijk bij Papendrecht, zodat echt een groot gebied onder water kwam te staan. Van Schoonrewoerd naar Papendrecht spreken wij namelijk over een afstand van zeker 30 kilometer.

De breuk bij Arkel werd aan het eind van die winter slechts provisorisch gedicht, domweg omdat in die oorlogsjaren te weinig geld beschikbaar is. Een paar jaar daarna, in 1573, volgt daardoor op dezelfde plaats nog een doorbraak.

Het gebied hierachter blijft hierdoor jarenlang drassig en zeer moeilijk toegankelijk. Saillant is dat om deze reden Spaanse troepen de streek niet in konden, waardoor de reformatie zich snel en ongestoord kon verspreiden en verankeren in de hele streek.

Hoewel het wiel in de jaren vlak na de doorbraak zeer diep was, slibt het in de loop der eeuwen geleidelijk dicht tot een vredig ondiep water dat thans in de streek bekend is als "De Put".

Er is mij verteld dat de terugtrekkende Duitsers begin '45 hier hun wapens hebben ingegooid. Of die er ooit zijn uitgehaald is mij niet bekend. In de winter vriest het water zeer snel dicht; ik heb er mijn kinderen leren schaatsen. Met de lente zit er een kolonie zwarte sterns, een groep die ieder jaar iets groter wordt.

Dus wanneer u weer eens langs onze Put komt, stop dan even en denk eens aan de geschiedenis waar het stille water nu nog getuige van is.

Flip van Straaten

9 Oorlog aan de Linge

Wanneer wij dieper de Betuwe in gaan, verder voorbij Tiel naar het oosten toe, verandert de Linge snel van karakter. De rivier die wij stroomafwaarts kennen met haar vele kronkels en wielen, en met die soms heerlijk breed weglopende uitwaarden, wordt daar steeds rechter en gaat over in een strak kanaal, als ging het om een ordinaire wetering in een 20ste eeuwse polder.

Nu is juist over dit eerste zo rechte traject van de Linge helemaal tot voorbij Doornenburg, de plek waar de inlaat is naar het Pannerdens kanaal, een spannend verhaal te vertellen. Hier is namelijk in de laatste oorlogswinter hard gevochten.

17 september 1944. Het begin van operatie Market Garden toen in België de Amerikanen snel oprukten richting Nijmegen en op de heide bij Oosterbeek massale luchtlandingen plaatsvonden van Britse troepen. Het lukte de Amerikanen de Waal over te steken richting Driel aan de Rijn, maar aansluiting met de Airborne divisie bij Arnhem ging net niet vanwege de felle beschietingen door Duitsers vanaf de hooggelegen Veluwezoom bij Oosterbeek. Het uiteindelijk echech van de strijd bij Arnhem is bekend, en zo komt het front aan het begin van de herfst midden in de Betuwe tot staan.

De Duitsers vrezen dat het geallieerde bruggenhoofd over de Waal als basis zal dienen voor een doorstoot over de Rijn naar het Ruhrgebied. Op persoonlijk bevel van Hitler startten zij daarom een krachtig tegenoffensief wat echter wordt afgeslagen. Om dreiging van de geallieerden verder te stoppen besluiten zij daarop om even ten zuidwesten van Arnhem bij Elden de winterdijk op te blazen. Het is een natte herfst, dus de rivieren staan zeer hoog en de Betuwe stroomt dan ook snel onder. Het wordt een hele grote overstroming, veel groter dan wat de Duitsers zelf hadden gewild; dus niet alleen de geallieerden, maar beide partijen moeten zich snel terugtrekken en op hoger terrein nieuwe linies oprichten. Daartussenin ontstaat een niemandsland, een uitgestrekt desolaat gebied, lopend van Elden en Bemmelen in het Oosten helemaal tot aan het op dat moment in aanleg zijnde Amsterdam-Rijnkanaal in het westen. De hele streek blijft die winter onherbergzaam, doordat het land wisselend bijna geheel onder water staat, of voor een groot deel weer droog valt maar nog wel zeer drassig is, en daarmee moeilijk toegankelijk.

Gedurende die maanden vormden belangrijke stukken van de Linge het front. Al vanaf de eerste weken in het gebied ten oosten van Elst tot in februari, waar ten zuiden van Driel en wat verder naar het westen bij Zetten en Hemmen, heel hard werd gestreden. In de felle gevechten ging het om veroveringen van huis tot huis, met soms inzet van zware artilleriesteun op grotere afstand, zoals vanaf de heuvel bij Renkum, die grote vernielingen aanrichtten. Het zijn verhalen van eenzame patrouilles in stormboten die vastraken in het onzichtbare prikkeldraad van een ondergelopen weiland, en verder verdwalen in mistige watervlakten. Of het gaat om ontberingen tijdens sneeuwjachten met gewelddadige confrontaties tussen Sherman tanks en Pantseruisten. Pas in de lente lukte het definitief om de Duitsers uit de Over-Betuwe te verdrijven, waarbij een troosteloos en geruïneerd land achterbleef.

Ik ben laatst door die streek gereden, maar je ziet geen sporen meer van die amfibische oorlog. Niet eens een teken op de plek waar de Duitsers de Rijndijk opbliezen. Wel een monument aan de Waal, op de plaats waar de Amerikanen overstaken in september, en verder in de dorpskernen opvallend veel nieuwbouw die als ware een negatief vormt van de destijds gevallen gaten. Van het ooit zo prachtige kasteeltje Hemmen nog slechts wat muurtjes van de kelder op een open ruimte in het park. Het middeleeuwse kasteel Doornenburg is wel weer hersteld. Ironisch genoeg was deze burcht – de enige nog in Nederland met een ommuurde voorhof - net voor de oorlog gerestaureerd, om opnieuw aan puin geschoten te worden. Het is nu weer in prachtige staat en ik raad iedereen aan er eens te gaan kijken.

En de Linge zelf? Zoals gezegd gewoon een saai kanaal temidden van de kleivette akkers in een vlak land. Geen plaat, geen kruis, geen monument die iets van het harde verhaal vertelt.

Flip van Straaten

10 Leerdam revisited

Vorig jaar stond er in de Lingeschouw een stuk over de ambitieuze uitbreidingsplannen van de gemeente Leerdam. Het ging daarbij onder andere om een groei van 20% van het bebouwde oppervlak. De uitbreiding betrof gebieden in west – noordwestelijke richting, dus de kant op van Leerbroek en Kedichem, en om een stuk ten oosten van Schaik.

Inmiddels zijn wij een jaar verder en het plan is een aantal discussies en inspraakrondes met bevolking en diverse overheidsorganen wijzer. Duidelijk is dat de oorspronkelijke ambitieuze doelstellingen herzien moeten worden en de gemeente is thans bezig met een bijstelling. Hierbij wordt rekening gehouden met de herziening van het streekplan, waarin de thans groene gebieden in het westen en noordwesten tot aan de Koenderseweg vooralsnog ook groen dienen te blijven. De gemeente had deze ruimte in haar oorspronkelijke plannen nodig, omdat zij zo'n 3-400 woningen in west wilde slopen voor het opzetten van een veel ruimere nieuwe wijk van een hoog kwaliteitsniveau.

Zoals het er nu naar uitziet zal de gemeente haar doelstelling van verluxing van woningaanbod op een groter oppervlakte op een ander wijze moeten gaan realiseren.

Wij blijven de ontwikkelingen volgen en houden u op de hoogte.

Flip van Straaten

11 Tuincentrum Brinkman te Spijk

Laten we voorop stellen dat de Vereniging tot Behoud van het Lingelandchap niets tegen het tuincentrum Brinkman heeft. Integendeel we denken dat het tuincentrum voor Gorinchem en omstreken een nuttige functie vervult.

Wel hebben we bezwaar tegen de komst van dit tuincentrum naar Spijk. En wel om de volgende redenen.

Allereerst hoort een tuincentrum niet in het agrarische gebied maar op een industrieterrein of op een "koopweide", zoals op het Papland. Ook dat was, nog niet zo lang geleden, een mooie polder, maar is nu, destijds mede door de komst van Brinkman, tot een industrieterrein verwor- den.

Door de komst van de Betuweroute zal het tuincentrum, dus nu gelegen op het Papland, verplaatst moeten te worden. Dit was al jaren bekend, al lang voordat het Papland tot industrie- terrein werd. Dus daar had men bij de plannenmakerij gemakkelijk rekening mee kunnen houden. De heer Brinkman bezit een goedkoop stuk weiland aan de Haarweg nabij Spijk. En dat is financieel aantrekkelijker dan een duur stuk industrieterrein. Het betreft derhalve een perceel grond met een agrarische bestemming, gelegen in een mooi en open gebied. Een gebied dat in het bestemmingsplan Middengebied Herwijnen/Vuren wordt aangemerkt als "AL(o)", agrarisch gebied met landschappelijke waarde, met de aantekening "openheid". Kijkend naar het zuiden zie je weliswaar, aan de andere (zuid)kant van de A15, het gebouw van Compaq. Maar deze steenpuist in het landschap, symbool van Gorinchem's expansiegedrag, mag geen excuus zijn voor verdere verloedering van het landschap ter plaatse.

Tijdens de voorbereidingen van het bestemmingsplan Herwijnen/Vuren is door alle deelnemers van de klankbordgroep nadrukkelijk uitgesproken dat er alleen plaats zou moeten zijn voor "enige uitbreiding van agrarische bebouwing". Nogmaals, een tuincentrum is geen agrarisch bedrijf en hoort dus niet in dit gebied thuis!

Het planproces zoals tot dusver doorlopen, roept de vraag op in hoeverre de bewoners kunnen bouwen op een gemeentebestuur dat haar eigen bestemmingsplannen met een pennenstreek naar de prullenmand verwijst. Ook stellen wij vraagtekens bij een Provinciaal bestuur dat die plannen zo maar goedkeurt.

Inmiddels is de heer Brinkman met de voorbereidingen voor de bouw begonnen. Dit terwijl er nog geen bouwvergunning is afgegeven. Dat zal de Vereniging tot Behoud van het Lingeland- schap niet weerhouden zich met kracht te verzetten tegen de bouwplannen voor een tuincentrum in het buitengebied van Lingewaal.

Ewout van der Kuip

12 Tweede Brug bij Geldermalsen

Zoals door ons is voorzien en gevreesd lijkt er met de plannen voor een tweede brug een logisch vervolg te komen op de Randweg, ondanks alle eerdere beweringen van Provincie en Gemeente voor de Raad van State. De tweede brug is opgenomen in de Structuurvisie.

De Gemeente is gestart met een gespreksgroep waarin de mogelijkheden zullen worden bekeken. Het standpunt van de gemeente zelf is wel duidelijk. Andere groeperingen zijn onder andere bedrijven die een goede bereikbaarheid van de industrieterreinen willen en de winkeliers die rust in het centrum van het dorp willen.

Ons standpunt is en blijft dat eerst de noodzaak helder moet zijn voor het lokale verkeer. Dat de rijksstraatweg, die dwars door het dorp loopt, druk is en soms (veel) te druk is kan iedereen zelf vaststellen. Hierbij is hoogstens opvallend dat de (te grote) drukte evenredig is met files op de A2 en de A15, dus dat de rijksstraatweg wordt gebruikt door sluipverkeer.

Het maken van betere voorzieningen als de tweede brug zal de komende jaren alleen maar extra verkeer aantrekken, zeker op de piekmomenten. Wij menen dat de brug overbodig zal blijken zodra onze Minister haar verantwoordelijkheid heeft genomen en zowel de A2 als de A15 heeft aangepast tot de benodigde capaciteit.

Een nog verdere en vooral structurele aantasting van het Lingelandschap mag niet de prijs zijn die betaald moet worden voor dit prestige project.

Gert Timmerman

13 De Vuilbult

Als het over vuil gaat is Geldermalsen groot en uniek. In Rivierenlandse maten gemeten. Langs de A15 ligt een ondertussen redelijke bult van gestort vuil. In de volksmond wordt dit terrein "de Avri" genoemd.

Er zijn prille plannen om de bult te gaan verhogen tot 25 meter. Omliggende bedrijven hebben al kenbaar gemaakt hier niet gelukkig mee te zijn. Landschappelijk gezien is 25 meter op die plaats wel erg hoog, zeker als er een afwerking komt zoals het er nu bij ligt.

Als we er van uit gaan dat we ook in de toekomst met z'n allen vuil blijven maken dat niet op een andere wijze kan worden verwerkt dan zal een deel van ons vuil gestort moeten worden. Economisch gezien is dan storten op bestaande locaties het meest aantrekkelijk.

Voor landschappelijk verantwoorde afwerking en inpassing van deze berg is naast een berg creativiteit ook een stuk financiële ruimte nodig. Vanuit de vereniging zullen wij de ontwikkeling in de gaten houden en meedenken met een oplossing die landschappelijk aantrekkelijk is.

Gert Timmerman

14 Dijkhuisjes

Eind vorig jaar werd in Herwijnen door de zoon van een predikant die enige tijd in dat dorp aan een kerk was verbonden een lezing en diavoorstelling gehouden over het dorp in de zestiger jaren. Hierbij verschenen ook verdwenen dijkhuisjes op het scherm.

Door de dijkverzwaring zijn langs de Waal veel authentieke pandjes gesneuveld, en nu gaat langs de Linge hetzelfde gebeuren, maar niet door dijkverzwaring!

De kleine huisjes kunnen zonder rigoureuze verbouwing aan de -nieuwe- bewoners niet het comfort bieden dat anno 2000 van een huis wordt verwacht. Bij de verbouw staan derhalve andere belangen centraal dan het behoud van authenticiteit en landschap. Dat deze wensen kunnen leiden tot gebouwen die een aanfluiting voor de omgeving zijn kunt u in het dorp Deil zien.

Maar het kan ook anders, zoals blijkt in Buurmalsen. De architect van dit plan, Herma Timmer, heeft een redelijk compromis weten te ontwerpen waarin zowel landschap als een monumentale omgeving samen gaan met wonen aan de Lingedijk.

Wij zijn sinds een goed jaar bezig om allerlei goede en slechte situaties digitaal-fotografisch vast te leggen.

Op termijn kunnen we hiermede hopelijk een verhelderende ondersteuning geven aan behoud van landschappelijke waarden.

Intussen verdwijnen er veel karakteristieke dijkwoningen, boerderijen en oude panden in de dorpskernen. Deze panden, vaak met veel grond, worden opgekocht, gesloopt en vervolgens bebouwd met meer of veelal minder gelukke bebouwingen. Witte en gele baksteen overheersen, zelfs platte daken, in het geheel niet passend in het Lingelandschap. En het gaat snel: in het dorp Acquoy zijn in 6 maanden drie mooie, nog geheel in de oude staat verkerende dorpswoningen gesloopt. Fiets maar eens van Leerdam naar Gorinchem en terug. Het hek is van de dam. Alles mag. Schoonheidscommissies toetsen bouwplannen met Rotterdamse konterfeitsels. Het is de provincie Gelderland ook opgevallen. De vereniging gaat aan de slag. U hoort meer van ons over het behoud van de cultuurhistorische waarden van het Lingelandschap.

Gert Timmerman

15 Een “stralend” Lingelandschap.

Ik rijd, fiets of wandel wekelijks langs de Linge, genietend van het prachtige Lingelandschap met zijn mooie dorpsgezichten. Op een dag kom ik weer langs dat ene mooie plekje waar ik zo van houd. Hé, er staat iets storends en weet zo gauw niet wat het is. Een eind verder weer.... Verhip, het is weer zo'n zendmast en een paar kilometer verder weer een!

Vroeger, het lijkt zo lang geleden, in de voor-zendmastelijke tijd, kon ik van dat ene plekje zo intens genieten, vooral van de rust van een zonsondergang boven het water van de Linge. Het beeld van dit plekje heeft nu een drukfout; ik zou het uit willen stoffen, maar dat gaat niet, het is te groot, te sterk, het is een horizonvervuiler... een zendmast.

Als de plannen doorgaan moeten er in Nederland nog vele, vele zendmasten bijkomen. Ja, dat moet, want we moeten overal bereikbaar zijn, op ieder plekje van Nederland, in ieder hoekje van je huis, je kelder, je tuin, in het bos, op het strand. Hoera, we krijgen elektromagnetische straling van wel vijf verschillende telecommunicatiebedrijven, ieder met hun eigen vermogen en frequentie. En de ouderwetse, prima functionerende telefoon aan een draadje moet weg.

Van wie moet dat eigenlijk? Van mij helemaal niet. Het moet van de commercie, van KPN bijvoorbeeld. Iedereen moet van deze bedrijven een mobilfoon bezitten, het hele gezin, al je kinderen moeten er een hebben, zelfs de kleuters. Leve de hersenopwarmertjes!

Piep, piep, piep,.... “waar ben je nu, ...ik zit in de trein. ..wat eten we vandaag?”

Ik zit op een bankje aan de Linge, het is hier mooi, vredig, stil eventjes stil, want pieperdepiep iemand vraagt weer ‘waar ben je nu, kan ik de piepers vast opzetten?’

Iedereen heeft de macht en het recht zich tegen deze wildgroei van zendmasten te verweren. Wees alert. Schrijf een brief aan B&W van je woonplaats, lees de lokale journalen, meldt het desnoods aan Het Meldpuntennetwerk (010-4558201). Dit netwerk geeft een brochure uit: "Meldpuntennetwerk Gezondheid en Milieu, cahier communicatie met mobiele telefoons". En lees vooral het boekje van Gerrit Teule "GSM Straling, nieuwe feiten en inzichten"! ISBN 9065561587 NUGI 757.

Met heimwee naar het voor-zendmastelijke tijdperk, groet ik u,

Gerda van der Kuip.

16 Belvédère gebied Tieler- en Culemborgerwaard

Zoals u in de vorige Lingeschouw hebt kunnen vernemen is de omgeving van het Lingegebied door het rijk aangewezen als cultuurhistorisch waardevol Belvédèregebied. Voor deze Belvédère gebieden zijn subsidies beschikbaar gesteld om de cultuurhistorische identiteit van de omgeving te versterken en te benutten. Hierbij dient te worden aangesloten bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestaande gebiedsgerichte initiatieven. Onze vereniging gaat proberen dit jaar een voorstel te formuleren op het gebied van het verbeteren van de cultuurhistorische kwaliteit, bijvoorbeeld het in stand houden van fraaie boerenerven, aandacht voor oude bomen, fruitbomen of de beeldkwaliteit van de dijkbebouwing. Heeft u ideeën over cultuurhistorische elementen in onze streek die specifieke aandacht behoeven laat het ons dan via een telefoontje, briefje of mailtje weten. Alleen met de streek en andere partijen kunnen wij tot een goed en gedragen voorstel komen.

Ellen Groot Koerkamp

17 Roek

Rivierenland op eigen kracht

Nee, dit gaat niet over de zwarte vogels, maar over Rivierenland Op Eigen Kracht, kortweg ROEK.

Dit is een traject waar onder aanvoering van het Integraal Overlegorgaan Rivierenland (IOR) in samenspraak met de streek een visie wordt ontwikkeld voor het Rivierengebied in 2020. Dit traject is nu reeds circa 9 maanden in gang. Daarbij zijn enkele grote conferenties gehouden en zijn onderdelen uitgewerkt in themagroepen. De vereniging participeert met twee personen in dit proces en heeft daarbij ook contact met andere milieugroeperingen zoals de Gelderse milieufederatie, milieuwerkgroep Buren e.o., milieugroep Tiel, Milieukwartet en Stichting Wetland Passewaaij.

In november waren er drie scenario's uitgewerkt. Deze bestonden uit:

- Groeiend groen, waarin het accent ligt op natuur, milieu en landschap,
- Lingestad en ommelanden, waarin nieuwe woningbouw en bedrijvigheid worden geconcentreerd in het gebied tussen Geldermalsen en Tiel en,
- het Nieuwe Gooi, waarin alle dorpen en steden ruimte krijgen om te groeien.

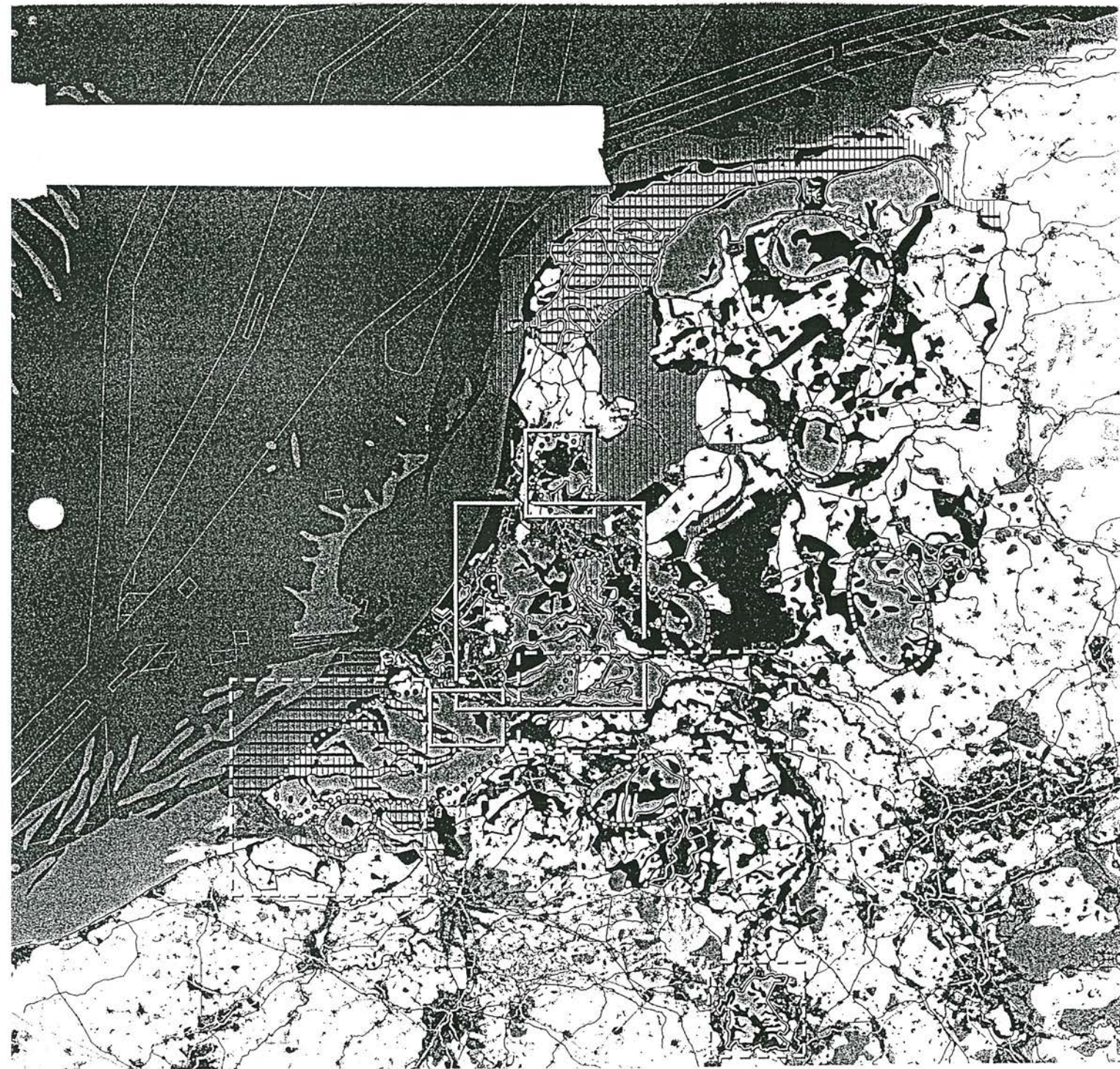
Op een grote conferentie in het najaar werden deze scenario's bediscussieerd. Voor het laatste scenario was weinig steun. Helaas was de discussie niet diepgaand genoeg en werden vragen tweeslachtig gesteld, waardoor aan de schriftelijk ingevulde meningen moeilijk conclusies kunnen worden verbonden.

De discussie heeft uiteindelijk geresulteerd in een vierde scenario. Hiervoor staan 7 uitgangspunten centraal:

1. Concentratie van verstedelijking;
2. Leefbaarheid van de dorpen behouden c.q. versterken;
3. Behouden en versterken van de typische kenmerken van het rivierenland (onder meer openheid en hoogstamfruitboomgaarden);
4. Water een meer leidende rol in het beleid geven;
5. Zorgen voor een goede sociale en economische structuur (benutten van kansen);
6. Versterken van het openbaar bestuur in rivierenland;
7. Gematigde demografische groei; 20.000 inwoners natuurlijke eigen aanwas en even zoveel van buiten de regio.

Aan de hand van dit scenario zullen de volgende maanden opnieuw enkele themagroepen proberen enkele onderwerpen verder uit te diepen. Al met al een interessant proces, waarin vele overheden en betrokken partijen participeren. Als echter straks daadwerkelijk één visie wordt opgesteld is het nog de vraag hoe ver bijvoorbeeld onze ideeën af staan van die van bijvoorbeeld de kamer van koophandel. Wij volgen het voor u en houden u op de hoogte!

Ellen Groot Koerkamp

zoekgebieden groene contouren

- Vogelrichtlijngebieden (inclusief wetlands)
- Habitatrictlijngebieden (inclusief wetlands)
- bruto begrenzing Ecologische Hoofdstructuur
- UNESCO werelderfgoed gebieden
 - Stelling van Amsterdam
 - Molencomplex Kinderdijk-Elshout
 - Schokland
 - Beemster

nationale landschappen

- nader te begrenzen:
 - Groene Hart
 - Noord-Hollands Midden
 - Hoeksche Waard
- voornemen tot aanwijzing/te begrenzen:
 - Rivierengebied (gedeeltelijk)
 - Heuvelland
 - Zeeuws - Zuid-Hollandse Delta (gedeeltelijk)

overige zoekgebieden

- selectie van Belvederegebieden:
 - Westelijke Waddenzee
 - Oude-Ade
 - Zoeterwoude-Weipoort
 - Nieuwe Hollandse Waterlinie
 - Heuvelland
 - Alblasserwaard
 - Midden-Delland
 - Zeevang en Waterland
 - Dommeldal
 - Vecht- en Plassengebied
 - Fries-Gronings terpengebied
 - Nieuwkoop-Harmelen
 - Zuid Twente
 - Lopikerwaard-Krimpenerwaard
 - Den Haag-Wassenaar
 - Tieler en Culemborgervaard

zeer open gebieden:

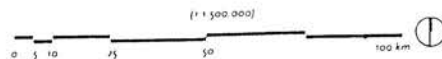
-
 - Eemvallei
 - Hollands Veenweidegebied
 - Zeeuwse Delta
 - Waterland

zeer besloten gebieden:

-
 - Zak van Zuid-Beveland
 - Midden-Brabant
 - Achterhoek
 - Restvallei
 - Fries-Groningse Wouden
 - Gelderse Vallei

ondergrond

- nationale ruimtelijke hoofdstructuur

18 Levenslang lid

Dat blijft mogelijk. U kunt uw ondersteuning van onze Vereniging door middel van een levenslang lidmaatschap concreet gestalte geven. Een aantal leden ging u al voor. Voor een eenmalig bedrag van f 300 bent u levenslang lid. Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijke oplossing.

19 Algemene informatie

Adressenlijst bestuur

Voorzitter:

- F.A.R.N. Kleipool, Acquoy 0345 - 682798

Secretaris:

- J.P. van Straaten, Arkel 0183 - 562872

Penningmeester:

- G. Timmerman, Geldermalsen 0345 - 581185

Leden:

- Mevr. E.A. Groot Koerkamp, Opijnen 0418 - 652526
- Mevr. M.J.W. van Rossum-Claassen, Deil 0345 - 651576
- E. van der Kuip, Spijk 0183 - 562590

Voor algemene zaken graag een bericht naar het postadres:

- Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap, Postbus 224, 4140 AE LEERDAM.
- Ons e-mail adres: www.lingelandschap.nl

Ledenadministratie

De contributie bedraagt - met ingang van het jaar 1998 - per kalenderjaar f 20,-; de minimum-bijdrage voor donateurs bedraagt f 10,- per kalenderjaar.

Voor de betaling van contributie wordt ieder voorjaar een acceptgirokaart verzonden.

Voor vragen over uw contributie kunt u bellen met de penningmeester.

Leden en donateurs ontvangen het verenigingsorgaan.

Het bankrekeningnummer is **31.31.33.212** (gironummer van de bank: 911074) en het giro-nummer is **2877315** ten name van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap te Leerdam.

